

הסרטי "מגנת יתר"

מונה זילברשטיין

לפני מספר שנים נמצאה גופתה של מונה זילברשטיין בדירתה במצב של ריקבון מתקדם. ליד דירתה נמצאו בערמת גרוטאות כמה מבגדיה וחפציה הישנים. ובניהם גם חבילת מכתבים וצילומים. התמונות, מצילומיה של האישה שנחשבה בשנות ה-60 וה-70 להכי יפה, שיערה הארוך היה מוטל ברישול על הכתפיים. הפוני המשוך על המצח העניק לה חזות ילדותית גם כשהתקרבה לארבעים.

תמונותיה מנציחות שמחת חיים. פרץ של יופי שקשה לעמוד בפניו, סוג של ביטחון. שמשדרת אישה כל כך בטוחה ביופיה. שIODעת שחיוך אחד שלה - והעולם נופל כנוע לרגליה. מונה זילברשטיין הייתה נערת זוהר בתקופה שהומצא המושג הזה - מרילין מונרו במהדורה מקומית.

מה גרם ליפהפיה הזאת, שחקנית מוכשרת - שאיציק קול אמר עליה שהייתה אחת השחקניות היותר טובות שהכיר, למרות שלא למדה משחק - להפעיל את מנגנון ההרס העצמי, להצמד לפתיל הסמים ולהיגמר?

מונה הייתה בת יחידה מטופחת, תמיד בבגדים מהודרים. אמה הייתה עקרת בית, ואביה פקיד במשרד- האוצר, במחלקת מס קנייה. בשעות הפנאי עסק בתחיבו, גילוף פסלים מעץ. מונה העריצה את עבודותיו, בגיל 15 החליטה שהיא רוצה להיות שחקנית, ולא הייתה לה בעיה להשתחל לתעשיית הקולנוע. גם חגיגת הסמים הראשונה שלה הייתה בסביבות הגיל ה-15.

משרד החינוך התרבות והספורט

מחוז מרכז

תיכון ע"ש טשרניחוסקי

מונה ניסתה להשתחרר מהסמים.

חצי שנה לפני מותה קיבלה על עצמה עבודות אפורות, רחוקות לגמרי מעולם

הזוהר שהייתה מחוברת אליו בעבר.

למרות נסיונותיה לסגת מהסמים, חטפה מהם מכת-מוות, היא לא הצליחה

להיזי את עצמה מהגיהנום, שהייתה בו אל גן עדן.

תקציר "מנת יתר"

תקציר:

דנה, בת טובים בת 18, נוהגת לעשן חשיש ורוצה ללמוד קולנוע ואביה קונה לה מצלמת וידאו. עד כאן - סיפור רגיל של ילדה מהמעמד הבינוני-גבוה בישראל הבורגנית. הכל משתנה כשדנה נבחרת, באופן מפתיע, לככב בסרט לצדו של שחקן ידוע, שוקי, המכור לסמים קשים. אט אט מדרדר שוקי את דנה הסקרנית. נפילתה של דנה אל הסמים הקשים ואל מיטתו של שוקי היא בלתי נמנעת. צילומי הסרט מסתיימים עם התאבדותו של שוקי על הסט. מצבה של דנה אינו משתפר, והיא גונבת כסף מהוריה ואף מוכרת את מצלמתה על מנת להשיג כסף לסמים. כשאביה מגלה את מצבה, הוא מנסה לגמול אותה בכוח על ידי כליאתה בחדר מלון. אלא שדנה מצליחה לברוח, לקנות לעצמה מנת סם אחרונה, ולמות ממנת יתר.

הסרט: מנת- יתר

רקע על הסרט:

הסרט מספר על נערה בת למשפחה מבוססת מהמעמד הבינוני- גבוה, המתגוררת בבית גדול ומטופח בשכונה יפה. לנערה אב, אם ואח מתבגר גם כן. הנערה הנמצאת לפני גיוס נמשכת למשחק בסרטים. במאי שמאתר אותה כמוכשרת ומתאימה לסרט שהוא מתכנן לעבוד עליו מציע לה תפקיד. הנערה נענת ברצון. בסרט היא מופיעה לצד שחקן ידוע, המכור לסמים. הקשר שנוצר בין השניים מדרדר גם אותה לשימוש בסמים והתמכרות לסמים בהמשך. הסרט מתאר את מערכת היחסים בין הנערה לשחקן שלצידה, בינה לבין בני- משפחתה, בה כל אחד מתייחס אליה בצורה האופיינית לו, ובינה לבין חברתה הטובה.

טרום צפיה

אנו נתמקד במהלך הצפייה בסרט ביחסים של הגיבורה עם סביבתה. דגש יושם על הקשר עם בני-משפחה. העיסוק במערכת היחסים עם בני משפחה וסביבתה יהווה המשך ישיר לצפייה ולדיון בעקבות הסרט: "כנפיים שבורות" ולפעילות העוסקת בתברות ולא הלשנה המתמקדת בסיוע לחבר במצוקה.

יש להעלות לדיון את השאלות הבאות:

1. מהי תמיכה משפחתית עבורכם?
2. האם ביכולתם של בני משפחה לזהות אותות מצוקה של אחד הילדים? כיצד?
3. מהן הצפיות שלכם מההורים והאחים או בני משפחה אחרים במידה וילד במשפחה נמצא במצוקה?
4. האם ישנם גורמים אחרים בסביבה שביכולתם לסייע? כיצד?
5. האם בני נוער נוהגים לשתף את בני משפחתם או מישוהו אחר בסביבתם במידה והם במצוקה? ניתן להתייחס לגבי עצמכם או לנוער באופן כללי. הערה: ניתן לשאול את השאלות כשאלות מנחות בדיון שנערוך במליאה.

♥ הצעה אחרת:

1. לכתוב את השאלות על הלוח.
2. לחלק את הכיתה לקבוצות של 4-5 ילדים בקבוצה.
3. לבקש שיענו על השאלות בקבוצות.
4. אחד מכל קבוצה ידווח מהן תשובות קבוצתו במליאה.
5. הדווח יוביל לדיון.

♥ לציין לפני הצפייה:

להפנות את תשומת לב התלמידים שהאמצעים החזותיים ממחישים לנו את ההידרדרות. דוגמא לכך: נקיון ולכלוך לאורך כל הסרט- הבית הנקי והמטופח של הנערה בנגוד לבית המלוכלך והמוזנח של השחקן המכור לסמים.

משרד החינוך התרבות והספורט
מחוז מרכז
תיכון ע"ש טשרניחוסקי
יש להפנות את תשומת-לב התלמידים לאיתור דוגמאות נוספות במהלך הסרט.

פעילות ודיון לאחר הצפייה

תחילה נערוך משוב על הסרט:

מה הרגישו ומה חשבו?

הפעילות:

1 (לחלק את הכיתה ל-6 קבוצות. (יש פאזלים להרכבה)

כל קבוצה תתמקד בדמות אחת מהסרט: אמ, אב, אח, חברה, השחקן והגיבורה.

בקבוצות להתייחס לנקודות הבאות ביחס לדמות:

• מה הקשר עם הגיבורה?

• מה מצפים מדמות זו והאם הצפיות אכן מתממשות?

• האם הקשר במשך הסרט מתפתח, משתנה? תארו זאת!

• מה תורמת הדמות להידרדרות ו/ או בניסיון להצלתה?

הקבוצה העוסקת בגיבורה תתמקד בנקודות הבאות:

• התייחסותה לבני- המשפחה, לחברה ולשחקן.

• האם חלה התפתחות באחת ממערכות היחסים.

• האם ישנה דמות התומכת בה במיוחד ולחילופין, דמות המזרזת או אינה

מונעת את הידרדרותה.

2 (דווח וסיכום במליאה.

בסיכום כדאי להתייחס לנקודות הבאות:

• עם איזו דמות חשו התלמידים הזדהות?

• מאיזו דמות התאכזבתם?

• האם הופתעו, לטוב או לרע, במהלך הסרט או בסופו?

3 פיות אננה

משרד החינוך התרבות והספורט
מחוז מרכז
תיכון ע"ש טשרניחוסקי